

dr. Ettore Randi
Inštitut za raziskovanje in varstvo okolja, Rim, Italija

GENETIKA IN MOLEKULARNA EKOLOGIJA VOLKA

IZJAVA ZA JAVNOST

Postojna, 26.9.2013

V zadnjih 40 letih se populacije volkov vračajo na nekatera območja njihove nekdanje razširjenosti po Evropi. Danes volkovi živijo predvsem v kulturni krajini, kjer včasih prihajajo v konflikt z drugimi človekovimi aktivnostmi, predvsem z živinorejo in lovstvom. Populacije volkov je zato potrebno spremljati in v nekaterih primerih z njimi aktivno upravljati. Nove metode molekularne genetike so uporabno orodje za natančno spremljanje in dobra podlaga uspešnemu upravljanju populacij prostoživečih živali, tudi volkov.

V različnih programih po Evropi danes spremljamo volčje populacije tudi s pomočjo neinvazivne genetike. To pomeni, da lahko z analizo DNK, ki jo pridobimo iz vzorcev dlak, iztrebkov, urina ali slin, in uporabo molekularnih markerjev prepoznamo posamezne volkove in njihov izvor. Na ta način lahko ugotovimo prisotnost posameznih volkov, ne da bi jih dejansko ujeli ali videli, ocenimo lahko njihovo razširjenost in število, velikost in strukturo tropov ter migracije volkov.

Druga pomembna uporaba genetskih metod v varstvu volkov pa je razlikovanje med volkovi, psi in njihovimi križanci. Križanje volkov in psov je zaradi razširjenosti potepuških psov ena izmed glavnih groženj populacijam volkov v kulturnih krajinah. Še do nedavnega je bila stopnja križanja podcenjena in zakonodaja na tem področju nedorečena. Novejše raziskave pa kažejo, da je stopnja križanja večja, kot je bilo znano do zdaj. Prvi LIFE projekti, ki se ukvarjajo s križanci so se začeli na Portugalskem in Italiji.

Genetske metode so zelo uporabne tudi v forenziki pri prepoznavanju nezakonitega odstrela in trgovanja z volkovi ter pri določanju povzročitelja škode na domačih živalih (ki jo lahko povzroči pes, volk ali križanec). Najpogosteje so za napade namreč okrivljeni volkovi. Genetski vzorci slin s smrtnih ran na truplu pokončane domače živali omogočajo zelo natančno identifikacijo plenilca, kar omogoča korektno izplačilo odškodnin in pravo izbiro metod zaščite domačih živali.

Univerza v Ljubljani

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

